

[Indenrigsministeren]

fået, hvor den så selv må disponere, fordi den objektive fordeling mellem forskellige brugergrupper har fundet sted dér, hvor man har det økonomiske ansvar for den samlede skatteudskrivning. Det er den helt store og afgørende principielle forskel.

Det vil være umuligt for et centralt bystyre at leve med en fordeling efter objektive kriterier, hvis et bydelsråd efterfølgende skulle kunne vægte og sige, at det ønsker at bruge flere penge til fritid og til gengæld mindre på ældreområdet, når det centrale bystyre har ansvaret og ud fra en objektiv vurdering har prioriteret anderledes. Hvis der kan findes en løsning på det, har man også løst det grundlæggende problem. Jeg har ikke argumenteret mod, at man lokalt skal have større indflydelse, end man har i dag. Det bør man have, og vi har allerede i dag muligheder for lokaludvalg. Københavns Kommune har ret til at oprette lokaludvalg efter den model, man har i Herlev med frikommuneforsøget. Det har alle landets kommuner mulighed for. Derfor en kraftig appel om at decentralisere, men den knude, som de principielle problemer med kompetence og ansvar udgør, er ikke hugget over.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Vi er faktisk enige om, at det er en knude. Det vil indenrigsministeren også have opdaget, hvis han har gennemlæst debatterne fra de gange, vi har fremsat forslag. Jeg synes ikke, indenrigsministeren lader sig præge af nytænkning i sin beskrivelse af knuden. Jeg synes, at indenrigsministeren i sin beskrivelse af knuden forfalder til det dogme, kan man sige, at det er en naturlov, at kompetence og økonomisk ansvar på den måde, som vi kender det, skal følges ad.

Hvis indenrigsministeren havde fulgt vores tidligere forslag, ville han vide, at vort bud var, at man tildelte rammebeløb, men at man udlagde opgaverne kontinuerligt i løbet af en årrække. Vi har ikke forestillinger om, som man måske kunne få indtryk af efter indenrigsministerens beskrivelse, at bydelskommunerne på én gang skulle have alle opgaver, men at man langsomt udlagde forskellige opgaver til bydelskommunerne med henblik på, at de skulle varetage de forskellige projekter. Men jeg mener ikke, debatten er slut med det. Det, vi måske kan føre en debat om, er, om den naturlov,

som indenrigsministeren beskriver, nu også er en naturlov.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 77:

Forslag til folketingsbeslutning om bedre integration af indvandrere.

Af Birte Weiss (S) m.fl.

(Fremsat 18/4 89).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Indenrigsministeren (Thor Pedersen):**

Der har i mere end 10 år været bred tilslutning i Folketinget til indvandrerpolitikens hovedmål, nemlig indvandrernes integration i det danske samfund, det vil sige, at indvandrerne skal gives mulighed for at indgå i det danske samfund på lige fod med danskere og med rimelig hensyntagen til deres særlige kulturelle baggrund. Den danske indvandrerpolitik hviler på en målsætning, som i høj grad stiller krav til indvandrerens selv, det vil sige, at den enkelte indvandrer har et personligt ansvar for integrationen.

Et af grundprincipperne er, at indvandrernes forhold skal behandles af de samme myndigheder, som behandler danske statsborgeres tilsvarende forhold. Det er også et grundprincip, at de kommunale myndigheder har hovedansvaret for alle borgere, der har ophold i kommunen, og for at føre indvandrerpolitikens målsætning ud i livet. Det er vigtigt, at kommunerne får frihed til at tilrettelægge de kommunale

[Indenrigsministeren]

opgaver, så de politiske initiativer for indvandrere i videst muligt omfang kommer til at udgøre et integreret hele med kommunens foranstaltninger for befolkningen i øvrigt.

Socialdemokratiets beslutningsforslag indebærer, at regeringen opfordres til inden udgangen af 1989 at tage initiativ til tilpasning af love og cirkulærer med henblik på at fremme indvandrernes integration i det danske samfund. Lad mig understrege, at regeringen er opmærksom på, at der på trods af den betydelige indsats, der ydes for at fremme integration af indvandrere, kan være problemer, som endnu ikke har fundet deres løsning.

I beslutningsforslagets punkt 1 lægges der op til etablering af kurser for indvandrere, f.eks. i lighed med Dansk Flygtningehjælps integrationsprogram. Tilbudet skal i første omgang koncentreres om nye familiesammenførte indvandrere og derefter udbygges gradvis. Det kan oplyses, at undervisning for voksne indvandrere i dansk sprog, dansk kultur og danske samfundsforhold etableres af amterne ofte i samarbejde med oplysningsforbundene og Dansk Flygtningehjælp. Det er besluttet, at undervisningen skal have et sådant omfang, at den enkelte indvandrer ikke på grund af manglende kendskab til dansk forhindres i at få arbejde. Undervisningen skal sætte indvandrere i stand til at benytte sig af samfundets almindelige undervisningstilbud. Der er altså tale om at sikre, at indvandrere udstyres med grundlæggende forudsætninger for at kunne fungere i samfundet. Det danske sprog er et værktøj, der åbner de andre integrationsmuligheder.

Det integrationsprogram, der skitseres i beslutningsforslagets punkt 1, indeholder en række elementer, som i forvejen indgår i den eksisterende indvandrerundervisning, men også rækker ud over denne. Det gælder f.eks. forslaget om særlig rådgivning, praktikperioder og arbejdsprøvning.

Forslagets punkt 2 indebærer mulighed for et tættere samarbejde mellem naboskoler for at kunne sammensætte klasser, der har en pædagogisk forsvarlig balance mellem delvis fremmedprogede og danske børn. Regeringen er enig i intentionerne i dette forslag og mener, at de kan opnås gennem regler om frit skolevalg, hvor kommunalbestyrelsen ud fra en pædagogisk målsætning fastsætter rammerne for, i hvilken grad forældrenes ønsker om optagelse kan imødekommes.

Under samme punkt foreslås det at fremme optagelsen af indvandrerbørn i førskolealderen i daginstitutioner, klubber og lignende, og regeringen er enig heri. Det vil formentlig bidrage til en bedre sproglig udvikling.

Forslagets punkt 3 indeholder fire konkrete forslag på boligområdet.

Til Socialdemokratiets ønske om en større præcisering af udlejningsreglerne i det offentligt støttede byggeri skal det bemærkes, at det allerede efter de gældende udlejningsregler er muligt at tage hensyn til befolkningssammensætningen i de enkelte kvarterer og bebyggelser. Der kan bl.a. tages hensyn til den tilstræbte integration og blandingen af forskellige befolkningsgrupper. Jeg skal også nævne, at der er nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter for boligselskaberne, kommunerne og Boligministeriet, som skal gennemgå udlejningsreglerne for det almennyttige boligbyggeri.

Hvad angår forslaget om indførelse af en lovbestemt kommunal anvisningsret i den private udlejningssektor, må jeg klart sige, at regeringen er modstander af sådanne tvangsforanstaltninger. Det er regeringens opfattelse, at en forudsætning for en vellykket bosætning af indvandrere er, at udlejning sker ved en frivillig aftale mellem udlejeren og lejereren. Det er også regeringens opfattelse, at man vil ødelægge den positive holdning hos de private udlejere, hvis man gennemfører tvangsordninger.

Så stilles der forslag om højere kvoter og bedre spredning af almennyttige boliger og ungdomsboliger. Hertil kan jeg oplyse, som man vel også ved, at der i de seneste år er sket en betydelig spredning af det almennyttige boligbyggeri, og det er sket på frivilligt grundlag. Regeringen mener derfor ikke, der er grund til at gennemføre særlige initiativer for at opnå en større spredning af det almennyttige byggeri.

Som det sidste på boligområdet stiller Socialdemokratiet forslag om at fremme kommunernes eller almennyttige selskabers opkøb eller leje af parcelhuse eller andre ejendomme med henblik på udlejning til vanskeligt stillede. Dette spørgsmål blev diskuteret i 1987 i forbindelse med bosætning af flygtninge. Regeringen mener fortsat ikke, at det er hensigtsmæssigt at skabe lovhjælp for, at kommunerne kan opkøbe eller leje parcelhuse med henblik på udlejning til bl.a. flygtninge.

[Indenrigsministeren]

I forslaget punkt 4 slås der til lyd for, at der sker en opmuntring af kulturaktiviteter, der involverer både danskere og indvandrere.

Regeringen er enig med Socialdemokratiet i, at fælles aktiviteter mellem danskere og indvandrere giver den bedste integration med gensidig respekt for forskellighed i kultur og baggrund. Der er da også bevilget 10 mio. kr. i 1989 til en oplysningskampagne om indvandreres og flyttnings vilkår i Danmark. Sigtet med kampagnen er at skabe forståelse, tolerance og åbenhed over for fremmede i Danmark, og dette skal bl.a. gøres gennem kulturelle arrangementer mellem danskere og indvandrere.

For så vidt angår forslaget 5. punkt, om refusionsordninger, vil jeg gøre opmærksom på, at Folketinget den 2. december sidste år vedtog en ændring af loven om kommunal udligning, som indebar en væsentlig forøgelse af tilskud til kommunerne pr. indvandrer eller pr. flytning. Ændringen byggede på en undersøgelse, som Indenrigsministeriet i 1988 i samarbejde med Kommunernes Landsforening gennemførte i udvalgte kommuner for at få en helt aktuel opgørelse af de merudgifter, der er forbundet med at have indvandrere og flytninge i kommunerne. Undersøgelsen omfattede alle kommunale udgiftsområder.

Ændringen indebar, at fra og med 1989 modtager hver kommune 2.600 kr. pr. indvandrer eller flytning plus 12.100 kr. pr. indvandrer eller flytning i aldersgruppen 6-16 år, hvor de tidligere modtog henholdsvis 340 kr. og 5.150 kr.

Der gives hermed fuld dækning for kommunernes merudgifter ved tilgang af flytninge og indvandrere. Det var et vigtigt formål med forbedringen af tilskuddet at sikre, at det ikke er en økonomisk belastning for en kommune at modtage flytninge, eller at indvandrere flytter til kommunen. Der er gennem de forhøjede tilskudssatser opnået en retfærdig fordeling af de økonomiske byrder mellem kommunerne, samtidig med at kvotestyring er undgået og indvandrernes frie ret til at bosætte sig er bevaret.

Afslutningsvis vil jeg understrege, at det for regeringen er principielt vigtigt at fastholde, at indvandrere skal behandles på lige fod med danske statsborgere.

Samtidig er det klart, at der i den tidlige integrationsproces kan være behov for særlige foranstaltninger, specielt for så vidt angår indvan-

drernes kendskab til det danske sprog. Regeringen finder derfor, at det bør diskuteres, om der skal stilles krav om indvandrernes deltagelse i danskundervisning, idet en løsning på integrationsproblemerne forudsætter en styrkelse af indvandrernes danskundskaber.

Omfanget og karakteren af bedre integrationstilbud må bero på en nærmere afklaring af de økonomiske konsekvenser og de praktiske muligheder for at gennemføre sådanne foranstaltninger.

Fischer (KF):

Indvandrernes vilkår vil altid være et produkt af indvandrerne selv og den holdning, der møder indvandrerne i det danske samfund, og derfor bliver der næppe nogen sinde tale om et statisk begreb. Forhold som indvandringens størrelse, indvandrernes oprindelse, deres egne forventninger til det danske samfund og befolkningens opfattelse heraf vil spille en væsentlig rolle.

Vi har den indstilling, at indvandrernes indpasning i det danske samfundsliv skal ske som et resultat af indvandrernes egen indsats, der er af central betydning, og de ydre rammer, vi kan tilbyde først og fremmest gennem den indsats, der gøres i kommunerne, hvor hovedansvaret må ligge for at føre en ansvarlig indvandrerpolitik.

Det danske samfund har jo allerede en indvandrerpolitik, der omfatter de centrale områder for indvandrerne, herunder ikke mindst undervisning og boligområdet.

Et område, der må påkalde sig særlig opmærksomhed, er naturligvis indvandrernes forhold til det danske sprog, fordi der her er tale om et afgørende spørgsmål om, i hvilket omfang indvandrerne kan benytte det vigtigste redskab, sproget, i integrationsprocessen. Vi finder god grund til nye overvejelser på dette område, ikke mindst fordi der eksisterer nogle veldefinerede problemer for visse grupper af indvandrere, hvor kulturelle og religiøse forhold udgør en hindring for deres deltagelse på lige fod med andre i samfundslivet.

Selv om jeg vil erklære mig som klar modstander af forsøg på tvangsforanstaltninger f.eks. vedrørende voksne kvinder, som der på et tidspunkt var politisk krav om - holdningsmæssigt finder jeg, at der er noget helt forkert i tankegangen, og den kan virke mod sin hensigt

[Fischer]

– er der givetvis god grund til at overveje, hvordan man kan effektivisere ikke mindst deltagelsen i sprogundervisning for unge kvinder i visse indvandremiljøer, så de ikke havner i den isolation, som dere mødre har befundet sig i.

Det socialdemokratiske beslutningsforslag er præget af en betydelig og måske ikke hensigtsmæssig detaljeringsgrad for et beslutningsforslag, men når man kommer til de enkelte led i forslaget, har de jo trods alt mere præg af tanker til overvejelse om den fremtidige integrationspolitik på indvandrerområdet. Vi er af den opfattelse, at man kommer længst ved at motivere frem for at forsøge at tvinge ordninger igennem. Det gælder også på boligområdet, hvor vi kan tilslutte os ministerens afvisning af en lovbestemt kommunal anvisningsret i den private udlejningssektor. Det samme gælder lovhjælp til opkøb eller leje af parcelhuse. Det er vigtigt at undgå ordninger, der skaber lokal modvilje på boligområdet.

Vi er i øvrigt indstillet på at drøfte dette forslags intentioner samt andre forslag og spørgsmål på indvandrerområdet for at fremme løsningen af aktuelle problemer, men vi lægger som ministeren vægt på, at indsatsen samles om det arbejde, der skal foregå i de enkelte kommuner ud fra de forudsætninger, som de folkevalgte dér finder frem til.

Bjørn Poulsen (SF):

Jeg vil godt starte med at sige tak til forslagsstillerne for, at beslutningsforslaget er fremsat, for det giver os lejlighed til en efter vores mening helt nødvendig diskussion om integrationsproblemerne for indvandrere i Danmark.

Men jeg vil også godt have lov at sige, at mit første indtryk af forslaget stillede lidt af et spørgsmål op for mig, om der ikke lige så meget var tale om assimilation, som der var tale om integration. Jeg synes, der var nogle ting i det, der gjorde, at jeg i hvert fald godt vil stille spørgsmålet til ordføreren for forslagsstillerne. Jeg synes, der er nogle ting, der ligesom peger på, at det ikke bare er integration, man snakker om, men at man måske i højere grad vil have assimilation.

Skal vi se på indholdet i forslaget, så er der jo mange forskellige forslag. Det er helt klart, at indvandrere skal have samme rettigheder som danskere har, det skal der ikke herske nogen som helst tvivl om. Vi ved jo, at der er nogle om-

råder, hvor de ikke har det, valgretsområdet og lignende, men der skal ikke herske nogen som helst tvivl om, at hvad det angår, skal vi komme så langt, som vi overhovedet kan.

Det er også helt klart, at man skal gøre, hvad man kan, for at få undervisningen i dansk op på et så højt niveau som overhovedet muligt, så flest muligt får glæde af det. Der kan jeg ikke lade være med at komme med en enkelt sidebemærkning: Når man ikke mindst i socialdemokratisk styrede kommuner ser nogle ret kraftige besparelser specielt på dette område, kan det måske vække til eftertanke; men jeg skal ikke gøre mere ud af det i første omgang.

Men jeg vil godt sige, at 20 timers danskundervisning om ugen for ikke-undervisningsvante voksne måske er lige i overkanten af, hvad man kan kapere. Jeg nævner det bare som et spørgsmål i sagen, fordi jeg tror, man skal passe lidt på, hvad man gør på dette område. Det skal jo ikke være sådan, at ikke alene synes man, det er svært at lære sproget, men man synes også, at skolegangen i sig selv er en kolossal belastning. Jeg tror nok, at man skal sætte ambitionsniveauet lidt ned, når man taler om, hvor mange timer det skal dreje sig om.

Der var videre en ting i forslaget, som jeg faldt lidt over, og det var, at ansøgere om opholdstilladelse skulle have udførlig besked om integrationsprogrammet. Det undrer mig lidt, fordi der står, at dette skal ske, allerede når ansøgningen modtages. Ville der ikke være lidt mere fornuft i at gøre det, når, skal vi sige ansøgningen var accepteret, når opholdstilladelsen var givet? Jeg mener ikke, der er nogen grund til at give den på et så tidligt tidspunkt. Jeg tror, man vil have større glæde af det, når man har fået en egentlig opholdstilladelse.

Spørgsmålet om klassernes indhold af flersprogede elever er jo et af de meget store problemer i integrationsprocessen. Hvorledes det løses, ved jeg ikke, men jeg ved i hvert fald, at der for øjeblikket foregår mange spændende forsøg rundt om i kommunerne, og jeg synes, at vi skal få resultaterne af de forsøg ind, inden man lægger sig fast på, hvad man skal gøre.

Men der er ingen tvivl om, at der skal gøres noget, for den måde, som det foregår på nogle steder – hvor der jo ikke bare er tale om to sprog, men mange flere sprog i én klasse – kan ikke fortsætte. På den anden side skal der heller ikke herske tvivl om, at der sikkert også er no-

[Bjørn Poulsen]

get kulturelt fordelagtigt ved, at der er tosprogede i en skoleklasse; så helt negativt er det ikke alt sammen.

På boligområdet er vi helt enig i det, man har skrevet fra Socialdemokratiet side. Vi mener ikke, man kommer ret langt med det frivillige. Men lad mig sige én ting: det grundlæggende problem er jo, at der ikke er boliger nok, og det er dér, der skulle sættes meget mere, frem for at gå rundt og tro på, at man kan klare disse problemer ad frivillighedens vej. Lad os få en højere kvote for det almennyttige boligbyggeri, det ville uden tvivl hjælpe også på dette område. Det er ikke alene indvandrere, der har boligproblemer, der er jo også mange danskere, der har det, og så kunne vi måske dække begge gruppers behov på én gang.

Jeg har lidt svært ved at finde ud af, hvad det er, man vil lave med den nye refusionsordning, som man foreslår, men vi vil naturligvis kigge på det i udvalget for at se, hvordan det laves bedst muligt. Der er ingen tvivl om, at der nok kan bruges flere penge på området, uden at man på nogen måde kan sige, at det er spildte penge.

Generelt er dette et forslag, som vi på nogle områder er enige om; men på andre områder synes vi måske nok, vi savner noget. Der er i hvert fald én ting, som mangler, og det er modersmålsundervisningen. Den er overhovedet ikke nævnt, og det forstår vi ikke.

Mejdahl (V):

Lad mig indledningsvis slå fast, at Venstre er af den opfattelse, at vi skal behandle de mennesker, som vi giver lov til at bo i Danmark, godt.

For os er det også en selvfølge, at vi skal tilstræbe en hurtig og god integration af de fremmede i det danske samfund.

Socialdemokratiets beslutningsforslag tager udgangspunkt i, at vi ikke gør nok for at integrere indvandrerne i det danske samfund. Det kan der føres en lang diskussion om, for hvornår gør vi nok? Vi gør i hvert fald efter Venstres mening så meget, at jeg allerede nu kan afsløre, at Venstre ikke vil deltage i en opfordring til regeringen om at tage initiativ til at gennemføre alt det, som Socialdemokratiet foreslår i beslutningsforslaget.

Forslagets punkt 1 omhandler danskundervisning og samfundsorientering. Vi er enige i, at det er en fundamental forudsætning for inte-

gration i det danske samfund, og vi vil ikke afvise, at der skal gives bedre tilbud på dette område.

Muligheden for et tættere samarbejde mellem folkeskolerne omtales i punkt 2; vi mener ikke, at noget i den gældende lovgivning forhindrer dette.

De tvangsforanstaltninger og reguleringer på boligområdet, som skitseres i punkt 3, må vi tage afstand fra.

Punkt 4 er vel allerede sat på skinner. Indenrigsministeren oplyste, at der er afsat 10 mio. kr. i 1989 til en oplysningskampagne om indvandreres og flygtninges vilkår i Danmark.

Med hensyn til punkt 5 om refusionsordninger har vi jo her for et halvt år siden forbedret kommunernes økonomiske vilkår, hvad indvandrere og flygtninge angår, sådan at der gives dækning for kommunernes merudgifter ved tilgang af indvandrere og flygtninge.

Der er en ting, som vi ikke må overse, når vi taler om integration, og det er interessen og medspillet fra indvandrerne selv. Det kan illustreres med ordsproget om, at man kan trække hesten til vandtruget, men man kan ikke få den til at drikke, hvis den ikke selv vil. Sådan er det også, når vi vil integrere indvandrere. Der skal ud over tilbud og muligheder også være vilje og interesse.

Jeg har et par spørgsmål at stille til ordføreren for forslagsstillerne, for jeg kan ikke se det ud fra bemærkningerne til beslutningsforslaget: Hvor mange forestiller man sig forslaget skal omfatte? Hvilke indvandrergrupper er der tænkt på? Vi har jo haft indvandrerstop i mange år.

Der står i beslutningsforslaget, at indvandre-re har samme pligter og rettigheder som den danskfødte befolkning. Det er vi enige i, men det får mig til at spørge: Skal integrationskurser være obligatoriske for indvandrere? Er det rimeligt, at skolen skal give modersmålsundervisning, når vi sætter på integration? Er det den bedste måde at udnytte vore ressourcer på?

I Venstre erkender vi, at indvandrerne har problemer. Nogle steder er det endda helt galt. Det er et problem, at for mange børn ikke kan tale dansk, når de begynder i skolen. Jeg vil ikke afvise, at daginstitutioner og legestuer og klubber kan være med til at fremme sprogind-læring.

[Mejdahl]

Det er også et problem på arbejdspladsen, hvis ikke indvandrererne kan dansk og har en vis indsigt i danske samfundsforhold.

Afsluttende vil jeg sige, at Venstre vil støtte, at vi får bedre dansk- og samfundsundervisning for indvandrere med kommuners og amters hjælp, men jeg vil også pointere, at vi vil stille krav til indvandrerne om positivt medspil. Den enkelte indvandrer og indvandrerfamilie har også et ansvar for integrationen.

Aage Brusgaard (FP):

Socialdemokratiet foreslår, at regeringen inden udgangen af dette år tager initiativ til yderligere øgede offentlige udgifter for det danske samfund, vel at mærke udgifter, som skal lægges oven i de i forvejen alt for store udgifter, vi har at slås med i det danske samfund. Disse øgede udgifter skal i princippet lånes i udlandet, afdrages og betales tilbage af de næste generationer.

Mit parti har det synspunkt, at Danmark i forvejen oversvømmes med for mange udlændinge, der er sure på den danske og meget frodige sociallovgivning.

Der er ikke mange opgørelser, der fortæller om de samlede udgifter, men det, vi har kunnet finde ud af, er, at de samlede udgifter sidste år til udlændinge her i landet har overskredet de 10 mia. kr.

Fremskridtspartiet mener ikke, vi skal sætte flere kursus og mere sprogundervisning i gang. I den kommune, hvor jeg bor og har været medlem af kommunalbestyrelsen, har jeg været med til at oprette daginstitutioner lige netop for flygtningebørn, hvor forældrene kunne deltage i kurser og sprogundervisning. Vi etablerede ekstra busser, for at de kunne komme til kurserne, men det var faktisk umuligt at få dem til det. Her kunne jeg så bruge Venstres ord om at trække hesten til truget, men man kan ikke tvinge den til at drikke.

Jeg vil spørge: Hvorfor vil man næsten med vold og magt tvinge f.eks. iranere til at lære dansk? Hvis de er reelle flygtninge fra deres land, altså flygtet af frygt for at blive tilintetgjort, hvis de blev der, hvorfor har de så ikke valgt et naboland, hvis sprog og kultur var nemmere for dem at få indlæring i?

For dem, der kommer herop, må vi gå ud fra, at formålet er, at de både skal og vil vende tilbage til deres hjemland, når de eventuelt ufredeli-

ge forhold bliver fredeligere. Ellers er der ikke meget ved at kalde dem flygtninge.

Hvorfor tvinge dem over i en kultur og en helt anden verden, når mange af disse fremmede blot ønsker vores økonomiske gavmildhed?

Vi kan læse mange artikler om disse eksempler. Dem vil jeg ikke læse op her, for vi læser sikkert alle sammen avis daglig.

Det, vi giver disse såkaldte flygtninge, er noget, vores efterkommere kommer til at betale. Vores generation låner pengene i udlandet, så vi kan sagtens være gavmilde og åh så gode på andres bekostning. Vi vil ikke selv undvære bil, fjernsyn eller andre ting. Det beviser vi jo.

I 1988 forlod 24.000 danskere Danmark på grund af bl.a. den førte politik og vor gældsætning. De fleste af de 24.000, der forlod os, var nogle af vores aktive og arbejdsomme danskere, der ville prøve lykken i andre lande. Men vi har byttet disse aktive mennesker med folk fra en helt anden kultur, som alle statistikker siger lever – i hvert fald for 90 pct.s vedkommende – af de offentlige kasser.

Der vil om få år være risiko for store og uheldige brydninger fra disse fremmede kulturbølger i vort land. Det har vi kunnet se i alle andre lande, der har infiltreret deres nationaliteter.

Jeg vil godt spørge forslagsstillerne: Tror I, at man i de lande, hvor vores landsmænd søger hen, opretter integrationskurser? I England bor der 70.000 danskere i øjeblikket. Der er der ikke noget med kurser. Hvis danskere derovre vil lære engelsk – hvis de ikke kunne det, inden de kom derover – må de se at finde ud af det. De danskere, der er rejst til USA, også for år tilbage, må også se at finde ud af det amerikanske sprog, og sådan skal det også være.

Det, Fremskridtspartiet kunne tænke sig som et godt initiativ på området, var en Sjöbo-lignende folkeafstemning som den, der var i Sverige, hvor 68 pct. af den lokale befolkning sagde nej til flere flygtninge. Det var, hvad vi kalder nærdemokrati.

Jeg vil også godt spørge forslagsstillerne: Har I rådført jer med dem, der kender til invasionsproblemerne, f.eks. den socialdemokratiske borgmester i Ishøj, Per Madsen? Jeg har læst en artikel i B. T. den 16. marts 1989, som han lagde navn til, hvor han udtalte, at om 10–15 år vil Danmark have en halv million mennesker, som enten er født i udlandet eller også født af udlændinge her i Danmark, og det vil give problemer.

[Aage Brusgaard]

Jeg håber, det er fremgået nogenlunde tydeligt af det, jeg har sagt, at Fremskridtspartiet også her er på linje med flertallet af den danske befolkning, som mener, at vi ikke yderligere – ikke for skatteydermidler i hvert fald; hvad folk vil betale frivilligt, er i orden – skal lefle for at trække endnu flere fra helt fremmede kulturer til vort land. Masser af eksempler fra nutid og fortid viser, at det skaber store og uheldige situationer.

Kirsten Lee (RV):

Hr. Aage Brusgaard kunne naturligvis ikke modstå fristelsen til at fremture med Fremskridtspartiets fordomsfulde holdning til flygtninge. Dette drejer sig faktisk om indvandrere, men jeg har ikke nogen illusion om, at hr. Aage Brusgaard og hans parti skulle være i stand til at debattere disse ting nuanceret.

Vi behøver faktisk ikke nogen folkeafstemning her i landet, hr. Aage Brusgaard, for sidste år var der 90 pct. af den danske befolkning, der sagde nej til Fremskridtspartiets politik også på det her område.

Vi har jo et stop for almindelig indvandring her i landet, og det ønsker vi i Det Radikale Venstre opretholdt. Det er indlysende for os, at indvandrere skal behandles på lige fod med danske statsborgere. De har de samme rettigheder, de har de samme pligter. Det er i øvrigt også en forpligtelse, vi har ifølge internationale konventioner.

Vi synes, det er problematisk at stille særlige krav til indvandreres danskundervisning. Det er ikke noget problem, når det er indvandrere, der kan tale fransk, engelsk, tysk, spansk eller noget i den stil, men det er vanskeligt at stille krav til f.eks. tyrkiske indvandrerkvinder om at lære dansk. Mange af disse kvinder er ude af stand til at skrive og læse på deres eget sprog.

De mellemstlige sprog er vel så forskellige fra vort, som dansk er fra grønlandsk. Og det turde være enhver bekendt, at uendelig få danske lærer grønlandsk, selv efter mange års indvandrentilværelse i Grønland. De påstår simpelt hen, at de ikke kan. For nogle indvandreres vedkommende vil det at forlange, at de skulle lære dansk, være det samme som at forlange, at de blinde skal kunne se.

Vi synes derimod, der kunne være god fornuft i at sikre børnenes sproglige udvikling. Børn har behov for én sikker kulturel identitet.

De bør have et indgående kendskab til dansk sprog og kultur, og dansk bør være det sprog, de har bedst kendskab til og er dybt fortrolige med.

Det kunne godt være, vi gjorde indvandrerbørnene en tjeneste ved at styrke deres danskundervisning, eventuelt på bekostning af at nedprioritere modersmålsundervisningen. Vi hører fra lærere, der har med indvandrerbørn at gøre, at mange af indvandrerbørnenes begravs verden er fattig, og disse lærere mener, det er på grund af, at der er to kulturer, som børnene skal tilegne sig, to sprog. Børns kulturelle og sproglige udvikling fremmes naturligvis ved, at de kommer i børnehave og fritidshjem sammen med danske børn. Men som danske forældre skal indvandrerne naturligvis have valgfrihed.

Vi ønsker at udbygge fællesaktiviteter mellem danskere og indvandrere. Det udvikler den gensidige forståelse, og vi kan lære af hinanden. Rundt omkring i landet, hvor indvandrere mødes med danske, hører vi, hvordan det danske sprog indlæres og flyder nemt for indvandrerne, når det tilegnes i forbindelse med relevante aktiviteter, f.eks. i mor/barn-grupper med deltagelse af både indvandrere og danske kvinder.

Vi er godt tilfredse med, at der er afsat 10 mio. kr. til fremme af den slags aktiviteter. Vi vil ikke være med til nogen form for tvang, men vi vil gerne være med til at drøfte dette yderligere.

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

Hvis jeg forstod fru Kirsten Lee rigtigt, så har der været en slags folkeafstemning om flygtninge, som sagde, at der var 90 pct., der ikke holdt med Fremskridtspartiet i, at vi ikke skal have flere flygtninge. Er det en, der har været offentliggjort, eller er det en, De Radikale har foretaget i deres vælgerforeninger eller hvad? Mig bekendt har Fremskridtspartiet netop stillet forslag om en folkeafstemning, men det er blevet afvist af de øvrige partier.

(Kort bemærkning).

Kirsten Lee (RV):

Det er alment kendt, at vi havde et folketingsvalg her i landet for et år siden. Fremskridtspartiets flygtningepolitik er velkendt af den danske befolkning. Der var faktisk 90 eller

[Kirsten Lee]

91 pct. af den danske befolkning, der ikke stemte på Fremskridtspartiets flygtningepolitik.

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

De Radikale ønsker så mange flygtninge til Danmark som muligt. Så vidt jeg husker, fik De Radikale væsentligt under 9 pct. Hvad siger en sådan afstemning så?

(Kort bemærkning).

Kirsten Lee (RV):

Jeg er tilsyneladende bedre orienteret om Fremskridtspartiets flygtningepolitik, end Fremskridtspartiet er orienteret om Det Radikale Venstres flygtningepolitik. Vores holdning er, at Danmark skal overholde menneskerettighederne.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg synes ikke, der er nogen grund til, at fru Kirsten Lee begynder at efterabe hr. Bernhard Baunsgaard, det tidligere folketingsmedlem fra Det Radikale Venstre, som altid talte om menneskerettigheder, hver gang vi havde en sag af denne art på dagsordenen.

Vil fru Kirsten Lee ikke godt give mig et eneste eksempel på, hvorfor hun mener, at Fremskridtspartiet ikke overholder menneskerettighederne? Det må være det, der lå i fru Kirsten Lees bemærkning. Jeg synes, det var en særdeles dårligt placeret bemærkning.

(Kort bemærkning).

Kirsten Lee (RV):

Forskellige medlemmer af Fremskridtspartiet har ved mange lejligheder fremhævet, at flygtninge bare skulle sendes hjem, sendes ud af landet. Det er faktisk i modstrid med menneskerettighederne.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Fru Kirsten Lee må komme med nogle helt konkrete eksempler. Det, debatten startede med med denne pingpong mellem hr. Aage Brusgaard, fru Kirsten Lee og undertegnede, var et ønske hos Fremskridtspartiet om at sende det ud til folkeafstemning. Det synes jeg vil-

le være på sin plads. Hvis fru Kirsten Lee overhovedet vil tale om menneskerettigheder, så er der altså også noget, der hedder hensynet til den danske befolkning.

Glønborg (KRF):

Det er ikke for tit, vi tager en saglig drøftelse af de problemer, der altid rejser sig, når mennesker fra et andet land og med en anden kulturbaggrund har slået sig ned i vort land. Jeg vil gerne sige Socialdemokraterne tak for, at der er givet anledning til, at vi kunne få en saglig debat.

Debatten har stort set også været saglig hele vejen igennem med tilkendegivelse af forskellige synspunkter. Men vi kan ikke undgå det sædvanlige lille intermezzo, når vi kommer om ad det her, hvor repræsentanter for Fremskridtspartiet skal have ordet. Forslaget drejer sig om integration af indvandrere. Hvorfor i alverden det så skal give anledning til en diskussion om noget helt andet, nemlig hvor mange flygtninge der skal til Danmark, det kan jeg ikke se har noget med sagen at gøre.

Jeg vil gerne sige tak for, at vi kan få lejlighed til at drøfte indvandrernes problemer. Jeg vil på den anden side sige, at jeg kan undre mig lidt over, at Socialdemokratiet har givet forslaget den form, man har. Det minder egentlig mere om et partiprogram for, hvordan man vil have den her sag ordnet, end det egentlig er et forslag, der er egnet til beslutning, eftersom ministerens redegørelse for, hvordan situationen er nu, klart viser, at en lang række af de ting, der er nævnt her, faktisk er mulige, uden at vi behøver at tage nye beslutninger her i Tinget.

På den anden side forstår jeg da godt, at Socialdemokratiet kan have lyst til og føle trang til lige at få præciseret, hvad Socialdemokratiets politik på det her område er, og lad os så tage det. Jeg vil da gerne sige, at skulle Kristeligt Folkeparti lægge sit program frem for, hvad man ønskede gennemført på dette område, så ville det ligge meget nær det, Socialdemokratiet har lagt op til her, og meget fjernt fra de begreber om det her, Fremskridtspartiet lægger frem.

Men nu får vi anledning til i udvalget at gå hele situationen igennem og se, hvilke af opgaverne vi allerede med de eksisterende bestemmelser har mulighed for at løse på god måde, og hvor der er muligheder for at gøre det bedre. Og med »bedre« mener jeg klart til gavn for de

[Glønborg]

mennesker, der er kommet til os, og som ønsker at bo hos os, og til gavn for den befolkning, som har været her hele tiden.

Jeg kan ikke med min bedste vilje se, at vi skal gøre forholdet imellem indvandrere og indfødte til et kæmpemæssigt belastende problem, når vi ved en fornuftig tackling af det hele og en medmenneskelig tackling af det hele kunne gøre det til en berigende oplevelse for os alle sammen, ganske vist forbundet med nogle besværligheder og nogle vanskeligheder, men det kunne vi da komme over.

Der er ét problem, der har været rejst, jeg lige vil knytte en kommentar til. Det er spørgsmålet, om vi skal stille krav til indvandrerne om at modtage danskundervisning.

Jeg er meget enig i det, fru Kirsten Lee sagde om den sag, at det vil være umenneskeligt at forlange af voksne og navnlig ældre mennesker, at de skal kunne tilegne sig dansk, sådan at de virkelig mestrer det som deres modersmål. Det er et næsten umuligt forlangende. Vi skal tilbyde det og give mulighederne, og der er heldigvis utrolig mange, som tager imod tilbudet, og som evner at blive dygtige danskstalende.

Jeg synes, at for børnenes skyld skal vi stille nogle krav, for børnene skal leve et langt liv her, og for dem er det klart bedst, at vi stiller nogle krav om en god danskundervisning, også inden de kommer i skole.

Lad os tage mod til os og lægge et pres, stille nogle betingelser til indvandrerfamilierne om, at børnene i ordentlig tid skal modtage danskundervisning.

Og så glæder jeg mig i øvrigt til et fornuftigt udvalgsarbejde om sagen.

Birte Weiss (S):

Jeg vil godt sige tak for en i hvert fald for en del af de konkrete forslags vedkommende positive modtagelse.

Det er rigtigt, som flere har sagt, at den form, forslaget har, adskiller sig en smule fra den måde, vi normalt gør det på. Det er ikke nogen tilfældighed, at vi har gjort det på den måde. Det er en opfordring til regeringen og indenrigsministeren til at justere love og cirkulærer, sådan at det klarere kommer til at fremgå, hvad der er muligt, og hvad der ikke er muligt. Derfor har vi fundet det vigtigt også lidt mere udpenslet, end man gør det normalt, at gøre opmærksom på lige præcis hvor, vi mener der kan skabes nogle løsninger.

Af den gennemgang, indenrigsministeren gav, fremgik det, at nogle af de ting, vi foreslår, er man allerede i gang med. Ja, det er rigtigt, at det er man, men vi mener ikke, det er tilstrækkeligt. Og når vi har givet forslaget den form, jeg nævnte, med også at justere cirkulærer, er det, fordi der i en lang række kommuner er meget stor tvivl, f.eks. om man kan lave et samarbejde i folkeskolen på tværs af skoledistrikter. Det vil gøre det nemmere for børnene at få en fornuftig undervisning, hvor der også er en pædagogisk forsvarlig balance imellem dansksprogede og fremmedsprogede børn.

Derfor er det vigtigt, at man forstår den ånd, det her forslag er fremsat i. Jeg vil godt sige det på den måde, at det henvender sig til præcis det samme flertal – meget brede flertal, vil jeg godt understrege – som for et halvt år siden tilsluttede sig oplysningskampagnen om flygtninges og indvandreres vilkår i Danmark.

I det flertal er Fremskridtspartiet – jeg havde nær sagt naturligvis – ikke med, for Fremskridtspartiet er det simpelt hen en del af en politisk strategi at være med til puste til den lille racisme for at få den til at blusse op. Men det var et meget bredt flertal, det var alle andre partier, der tilsluttede sig denne oplysningskampagne, og det var vi glade for, og det er som sagt det samme flertal, vi henvender os til nu.

Der er flere, der har været inde på, at man ikke skal bruge tvang, når der er tale om integration. Det fremgår heller ikke af vores forslag, at det er det, der skal være tale om. Nej det, der er tale om, er, at på de punkter, hvor der selvfølgelig er en politik på området i forvejen, men hvor vi ikke mener at den fungerer godt nok, skal samfundet tvinges til at stille bedre muligheder til rådighed.

Lad os tage sådan en ting som danskundervisningen. Det er rigtigt, som indenrigsministeren sagde, at der er en lang række initiativer i gang, men det er ikke nok. Vi ved, at der i de kommuner, der har de største koncentrationer af indvandrere, er lange ventelister – eller i de lokalområder, kan vi kalde det, for det er jo amterne, der formelt står for det. Det gælder f.eks. i Københavnsområdet, og det gælder i Århusområdet. Der er lange ventelister.

Når vi siger en obligatorisk undervisning, så betyder det, at tilbudet skal være til stede. Det er ikke noget med at lægge tvang på den enkelte. Det er først og fremmest, fordi tvang altid

[Birte Weiss]

har været et elendigt pædagogisk princip. Derudover viser de erfaringer, man har fra Flygtningehjælpen, hvor man har et tilbud om undervisning og et egentligt integrationsprogram, at 98 pct. deltager i de tilbud, der stilles til rådighed. Derfor hører al den snak om tvang i virkeligheden ingen steder hjemme.

Når vi taler om skolebørnene, er det meget vigtigt, at de kommer så tidligt som muligt ind i miljøer, hvor der tales dansk. Det betyder, at de også, inden de kommer i den skolepligtige alder, skal have mulighed for at være sammen med danske børn, helst hver eneste dag. Der ligger nogle, synes jeg, endnu ikke særlig udbyggede muligheder for, at man kan kombinere undervisningen for voksne, f.eks. indvandrerkvinder, som kommer ind under det her integrationsprogram, med, at der i forbindelse med mødrenes undervisning oprettes legestuer og klubber, hvor børnene kan være sammen med danske børn.

Jeg tror, at der er en lang række ting, hvor man ved at være lidt mere fantasirig godt kan nå bedre resultater end dem, man hidtil har opnået.

Jeg vil godt understrege så stærkt, som det er muligt, at der ikke er tale om – det er et svar til SF's ordfører – at vi siger, at nu skal indvandrerne assimileres. Der er tale om det, der står i forslaget, nemlig integration. Vi siger ikke, at nu skal indvandrerne komme til at ligne en normaldansker så meget som overhovedet muligt.

Det, vi lægger op til, er, at i respekt for deres religion, for deres kultur, for deres anderledes familiebaggrund, bliver de sat bedre i stand til at klare sig i det danske samfund, end de er i dag. Jeg vil vove den påstand, at enhver, der vil gå ud og sige, at egentlig har vi fod på problemerne omkring indvandrerne, enten taler på baggrund af stor uvidenhed eller også imod bedre vidende.

Det er selvfølgelig et meget stort problem, hvis man ikke har fået et tilbud om undervisning og derfor år efter år befinder sig i det danske samfund uden at kunne kommunikere med andre end sin allernærmeste familie og de naboer, man måske har, på det samme sprog, i den samme opgang.

Derfor er dette et forslag, hvor alle elementerne skal opfattes som en slags hjælp til selvhjælp til kommunerne. Kommunerne vil, hvis dette forslag gennemføres, have bedre redska-

ber til at gennemføre den politik, de gerne vil have på området, og hvor vi i praksis må sige, at der allerede i lovgivningen og måske også på grund af nogle ikke voldsomt præcise cirkulærer er ting, der hindrer, at denne integration kan lykkes bedre.

Boligdelen af forslaget er det, der har fået den hårdeste medfart her, mens man på de andre områder vel fortrinsvis er positiv. Til den diskussion vil jeg godt sige, at først i det øjeblik man laver en kombination af en præcisering af udlejningsreglerne i det offentligt støttede byggeri og en lovfæstet anvisningsret for kommunerne i det private byggeri, vil man kunne nå til en bedre spredning af indvandrere. I øvrigt mener vi, at de forslag, vi stiller på boligområdet, ikke alene er noget, der kommer indvandrere til gode. De vil komme alle dårligtstillede i det danske samfund til gode.

Det siger jeg også, fordi det oftest stilles op, som om der er en modsætning imellem danske dårligtstillede og indvandrede dårligtstillede. Det er en modsætning, som ofte er kunstig, og med det forslag på boligområdet, vi stiller her, vil man derudover gøre den mindre.

Det, det drejer sig om, er, at man skal komme ud over den situation, der er i dag, hvor mange indvandrere næsten på forhånd er dømt til en taberstatus i det danske samfund. Vi har kun 2,8 pct. udlændinge i Danmark. Det er procentvis det halve af, hvad man har i Sverige. Det er en tredjedel af, hvad man har i Frankrig og i Vesttyskland, og det er såmænd en ottendedel af, hvad man har i Schweiz, så vores problemer er ikke større, end at vi vil kunne undgå, at det, som man kan kalde den spirende racisme, får lov til at slå ud i en egentlig fjendtlighed, hvis vi tænker os om nu, inden der begynder at komme en alt for voldsom kuldegrad imellem danskere og indvandrere.

Vi har fremsat vores forslag som en inspiration til resten af Folketinget. Vi har gjort det på den måde, vi har gjort det, fordi vi gerne så præcist som muligt ville pege på, i hvilken retning vi synes det burde gå. Men jeg vil da godt samtidig understrege, at vi vil være meget åbne over for forhandlinger. Vi betragter det som et skelet til at komme videre med indvandrerpolitikken på, og først og fremmest mener vi, at det er helt afgørende for, at en indvandrerpolitik lykkes, at der er et bredt flertal bag. Det viser også alle internationale erfaringer, og derfor ser vi frem

[Birte Weiss]

til en meget stor åbenhed i det udvalgsarbejde, der skal finde sted.

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

Jeg vil godt spørge fru Birte Weiss, om hun mener, Ishøjs borgmester, Per Madsen, er småracist. Grunden til, at jeg spørger, er, at fru Birte Weiss i sin ordførertale kom med en snert af, at Fremskridtspartiet nærmede sig det at være et småracistisk parti, og jeg mener faktisk, at vi er meget på linje med den socialdemokratiske borgmester Per Madsen. Så hvis vi er det, så må han jo også være det.

Fremskridtspartiet byder alle fremmede velkommen i Danmark, hvis de vil forsørge sig selv, ligesom når danskere rejser til udlandet. Dem, vi er imod – nøjagtig ligesom Per Madsen – det er alle luksusflygtningene.

Vi kunne se i går i B.T., tirsdag den 2. maj 1989: »Asylsøgere afsløret som fupflygtninge.« Det var palæstinensere, der havde påstået, de var flygtninge; de kom reelt fra Canada, men havde fundet ud af, at den sociale lovgivning var betydelig varmere her i Danmark, end den var derovre. Og det er faktisk den slags, Fremskridtspartiet er imod. Det har vi masser af eksempler på. Jeg kunne komme med en hel børfuld avisudklip. Det har nok ikke interesse, men nu tog jeg lige den fra i går med her. Det er den slags luksusflygtninge, Fremskridtspartiet er imod, og det er den slags luksusflygtninge, der forpludrer vores økonomi og debat, og det er dem, der gør, at mange af de reelle flygtninge får problemer her.

Danmark kan tage reelle flygtninge. Det har vi kunnet lige siden anden verdenskrig. Folk, der er i nød, skal vi tage imod. Vi skal ikke tage imod svindlere.

(Kort bemærkning).

Mejdahl (V):

Jeg stillede i min ordførertale et par spørgsmål til ordføreren for forslagsstillerne og vil godt have lov at gentage dem, fordi jeg egentlig ikke følte, at vi kom hele vejen rundt. I udvalget er det jo sådan, at vi stiller spørgsmålene til ministeren, og derfor vil jeg godt her stille spørgsmålene til fru Birte Weiss.

Jeg formulerede det spørgsmål: Er det rimeligt, at skolen skal give modersmålsundervis-

ning, når vi satser på integration, og er det den bedste måde at udnytte ressourcerne på? Fru Kirsten Lee var inde på noget af det samme, og derfor vil jeg godt have fru Birte Weiss' vurdering af, om det er noget, som Socialdemokratiet vil være med til at vi slækker på for at udnytte ressourcerne mere målrettet på danskundervisning.

Og et spørgsmål mere: Hvilke indvandrergrupper er der især tænkt på? Nu har vi haft indvandrerstop igennem mange år. Er det en speciel gruppe, Socialdemokraterne har i tankerne, eller er det indvandrerne bredt?

(Kort bemærkning).

Birte Weiss (S):

Vi mener ikke i Socialdemokratiet, at man skal opgive modersmålsundervisningen, og når vi tror, det er vigtigt at holde fast i den, så er det, fordi vi tror, at så længe forældrene måske fortsat – fordi der ikke har været så gode tilbud om danskundervisning, da de kom hertil – er meget dårligt sprogligt udrustet, kan der komme nogle meget dybe kløfter inden for den enkelte familie, hvis man ikke er i stand til at kommunikere også på det oprindelige hjemlands sprog. Så vi er ikke umiddelbart minded for at ændre i de regler, der eksisterer på det område.

Så bliver jeg spugt: Hvem skal denne undervisning omfatte? Jeg vil godt tage udgangspunkt i, at der efter vores opfattelse er noget sært i, at man, når det gælder flygtninge, har et meget nøje specificeret 18 måneders integrationsprogram, hvor der er 20 timers danskundervisning, og hvori der også indgår en lang række lidt mere erhvervs- og samfundsrettede undervisningstilbud, mens man ikke har noget tilsvarende, i hvert fald ikke så systematisk, når det gælder indvandrere. Når vi synes, det er lidt sært, er det først og fremmest, fordi om indvandrere ved vi, at de kommer til Danmark for at blive her. Det er ikke nødvendigvis det samme med flygtninge, som jo ofte mere eller mindre tilfældigt ender netop i Danmark.

Derfor siger vi, fordi vi er realistiske folk i Socialdemokratiet, at det i første omgang skal omfatte nytilkomne familiesammenførte indvandrere. For det er jo rigtigt, som det er blevet sagt, at der har været indvandringsstop siden 1973, og de, der i dag kan komme ind i landet, er udelukkende mindreårige børn, ægtefæller og forældre, hvis man selv er i stand til at forsørge dem.

[Birte Weiss]

Det er den gruppe, som vi i første omgang mener det skal dreje sig om, men vi erkender, at der også for dem, der allerede er kommet til landet, kan være behov for undervisning; men det vil vi tage op, efterhånden som der bliver økonomi til det. Så det er de nytillførte, det drejer sig om.

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Jeg vil gerne sige tak til fru Birte Weiss for den fortolkning af formålet med beslutningsforslaget, for det er rigtigt, at umiddelbart kan formen godt give anledning til undren. Men jeg er glad for at få konstateret, at det er mere vigtigt med indholdet, altså at man søger nogle brede løsninger på de problemer, som vi rent faktisk har i forbindelse med indvandrere i Danmark.

Jeg er lidt ked af, at fru Birte Weiss selv er med til at sammenligne problemer for flygtninge med problemer for indvandrere. Det ødelægger på mange måder vores debat om indvandrere, at den blandes sammen med vores generelle flygtningedebat – at problemer omkring indvandrere gøres til problemer omkring flygtninge. Vi bør alle bidrage til at holde de to ting adskilt, også når vi taler om det at undervise. Der er jo forskel på, om man flygter i huj og hast, flygter af nød og tvang til et andet land eller efter moden overvejelse vælger at flytte til et andet land efter at have overvejet livsmuligheder, og hvad det egentlig indebærer. Så det er to helt fundamentalt forskellige situationer, man står i, dels som flygtning i Danmark, dels som indvandrer, hvor man selv har haft muligheden for at vurdere og beslutte.

Når afvisningen er markant, hvad angår boligproblematikken, skyldes det jo, at det er en debat, der har været ført længe. Det skyldes, at vi kender udlejernes synspunkter om, at det er en krænkelse af deres opfattelse af begrebet privat ejendom, at der har været forslag i Folketinget om en tvangsmæssig udlejning af private ejendomme til flygtninge, som var bundet op med politimæssige foranstaltninger, krav om, at folk, der allerede var indflyttet i en privat udlejningsejendom efter aftale med udlejeren, skulle kunne sættes ud med fogdens hjælp.

Det er jo det, vi skal forstå at vi kommer til at stå over for, hvis der kommer eksempler på, at det er politimyndigheden, der skal sætte folk ind i en lejlighed, som er lejet ud af udlejeren

efter dennes begreber om, at det er udlejeren egen ejendom, hvad det rent faktisk også er. Vi gavner jo ikke spørgsmålet om integration ved at få konfrontation omkring bosætningen også af indvandrere.

Vi må heller ikke se bort fra, at mange indvandrere rent faktisk bor i private udlejningsejendomme, og at udlejernes organisation, Danske Grundejerforeninger for Udlejningsejendomme, aktivt deltager i møder og arrangementer for at fremme integrationsprocessen. Dette at udleje også private ejendomme til tredjelandes statsborgere er altså en proces, der er i gang.

Vi må ikke skjule for os selv, at der er en historisk forklaring på, hvorfor det især er i almenyttige ejendomme, der også bor indvandrere. Det var jo dér, der på et tidspunkt var mange tomme lejligheder. Det var dér, der var lejligheder, der ikke kunne udlejes til andre. Det var dér, man direkte annoncerede også i Indvandrerbladet: »Kom til os, for vi kan tilbyde tomme boliger«. Ja, man var glad for det, fordi det var et tyngende problem for andre, der boede i de samme udlejningsejendomme, at så mange lejligheder stod tomme og man ikke vidste, hvordan man egentlig skulle dække den samlede huslejebetaling. Vi har altså nogle historiske forklaringer på, hvordan det kan være, at man i visse dele af landet har fået relativt mange indvandrere i forhold til andre.

Vi kommer også, som det er nævnt, til at diskutere begrebet modersmålsundervisning, fordi der også her er forskel på flygtninge og indvandrere. Når det gælder flygtninge, der kommer til Danmark måske med et ønske om engang at komme hjem igen, er det indlysende, at vi har et ansvar for, at de unge også lærer det modersmål og fastholder den kultur, som de selv ønsker at komme hjem til. Men når det gælder indvandrere, der har ønsket at blive i Danmark, må vi spørge os selv, om det er rigtigt, at vi bruger ressourcerne på, at kommunerne har pligt til at undervise i det sprog, som man er flyttet fra, eller i den kultur, man er flyttet fra; det kendes ikke på så mange andre områder og i så mange andre lande.

Problemerne på folkeskoleområdet er vi også nødt til at forholde os til. Der er fundamentale problemer i, at en klasse har et meget stort antal elever, der ikke naturligt er dansksprogede.

[Indenrigsministeren]

Det er derfor også velkomment, at Socialdemokratiet tager det op i beslutningsforslaget, så man får diskuteret og gennemdrøftet, hvordan det kan løses, hvordan man sikrer et friere skolevalg, hvordan man laver de kvoter, der sikrer, at der er en tilpas balance mellem danskfødte og ikkedanskfødte børn.

Derfor håber jeg også, at udvalgsarbejdet gør det muligt, at vi fra regeringens side, fra de forskellige ressortministre, der jo er fælles om det svar, jeg har givet her i dag, kan bidrage til, at vi får et godt resultat.

Birte Weiss (S):

Det er det allersidste i ministerens svar, der kalder mig herop igen, og det var dette, at man brugte ordet kvoter i forbindelse med folkeskoleundervisningen.

Derfor er det vigtigt for mig at understrege, at det, der ligger i vores forslag, er, at vi vil give de kommuner, som mener, at det er et meget stort problem for dem, at de i dag ikke på tværs af skoledistrikter har kunnet sammenlægge klasser for at få en bedre sproglig balance, mulighed for at gøre det. Men der ligger ikke nogen tvang for de kommuner, der mener, at de kan klare problemet ad anden vej, til at gøre det.

Det er altså ikke en kvoteordning, men, som jeg sagde lidt tidligere, en hjælp til selvhjælp de steder, hvor man i dag ikke mener at redskaberne til at klare skoleproblemerne er tilstrækkelig store.

Jeg kan f.eks. nævne for Københavns vedkommende, at der på Gasværksvejens Skole på Vesterbro er 65 pct. fremmedsprogede børn, mens der i nabodistriktet Indre By er skoler, der kun har 2 pct. fremmedsprogede børn. Derfor kan jeg godt se, der er fornuft i, at man gav mulighed for at forrykke balancen på tværs af skoledistrikterne, og det er vigtigt, at man nu giver dette.

Dernæst er der et spørgsmål, som jeg ikke fik svaret på lidt tidligere. Det var det, der gik ud på, om vi nu også havde lyttet til de mennesker, der sidder med problemerne i praksis. Det var Fremskridtspartiets ordfører, som stillede det spørgsmål.

Jeg vil gerne røbe her, at der ved udarbejdelsen af vores forslag har været massiv deltagelse af socialdemokrater fra Københavns vestegn – de kommuner, hvor der er store problemer. Det samme har været tilfældet for Københavns

Kommunes vedkommende og for Århus Kommunes vedkommende.

Vi føler os derfor fuldstændig dækket i henseende til at respektere de kommuner, der har meget store problemer i denne forbindelse, men som enten føler, at der er fortolkningstvivl om den lovgivning, der er i øjeblikket, hvor man ikke mener, at cirkulærerne er præcise nok, eller at der på andre områder er behov for nogle egentlige lovændringer, og det er det, vi opfordrer til i vores forslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

*Meddelelser fra formanden:***Formanden:**

Der er ikke mere på dagsordenen.

I skrivelse af d.d. meddeler skatteministeren (Fogh Rasmussen), at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af personskatteloven. (Lempelse af formueskatten for hovedaktionærer).

(Lovforslag nr. L 239).

I skrivelse af g.d. meddeler landbrugsministeren (Tørnæs), at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om fradrag i ejendomsskatter m.v. i forbindelse med etablering af grønne marker.

(Lovforslag nr. L 240).

I skrivelse af d.d. meddeler sundhedsministeren, at hun ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig